

Samenvatting 'De uitvinding van Limburg: de territorialisering van geschiedenis, taal en identiteit' door Leoni Cornips en Ad Knotter

"De uitvinding van Limburg" gaat over de historische en taalkundige constructie van de Limburgse identiteit, cultuur en taal. Het artikel beschrijft hoe de provincie Limburg pas sinds 1839 als territoriale eenheid bestaat, en daarvoor een sterk gefragmenteerd grensgebied was zonder een duidelijke gemeenschappelijke identiteit. Ondanks deze late territoriale vorming, is er een sterk regionaal besef van eigenheid ontstaan, dat gekoppeld is aan zowel de cultuur als de taal.

Belangrijke punten in de tekst zijn:

1. **Territoriale geschiedenis:** Limburg was historisch gezien geen eenheid, maar eerder een verzameling van verschillende gebieden die tussen het Duitse Rijk, de Oostenrijkse Nederlanden en andere Europese machten lagen. De huidige provinciegrenzen zijn grotendeels het resultaat van politieke beslissingen van Europese grootmachten, vooral in de 19e eeuw.
2. **Regionale identiteit:** Hoewel de provincie Limburg pas kort bestaat in haar huidige vorm, is er een sterk gevoel van regionale eigenheid ontstaan, dat vooral gevoed werd door de katholieke kerk. De kerk speelde een belangrijke rol in het verbinden van de Limburgse bevolking door middel van sociale organisaties en religieuze evenementen.
3. **Taalkundige ruimte:** De Limburgse taal wordt vaak beschouwd als een eenheid, maar in werkelijkheid is het een verzameling van dialecten die onderdeel zijn van een groter dialectcontinuüm, dat zich uitstrekt tot in België en Duitsland. De grenzen van Limburg vallen niet samen met de taalkundige grenzen, en de taalvariëteiten binnen Limburg verschillen sterk.
4. **Constructie van een Limburgse identiteit:** Door volkskundigen en historici werd er vanaf de 19e eeuw een zoektocht gestart naar een specifieke Limburgse "volksaard", die vaak in contrast werd geplaatst met de rest van Nederland (vooral Holland). Deze constructie van een regionale identiteit werd ook gebruikt om politieke en economische belangen te behartigen.
5. **Erkenning van het Limburgs:** In 1997 werd het Limburgs erkend als regionale taal onder het Europees Handvest voor Regionale of Minderheidstalen. Deze erkenning heeft echter vooral symbolische waarde, omdat er geen wettelijke verplichtingen of financiële steun aan verbonden zijn. Het streven naar erkenning kwam voort uit het verlangen om de Limburgse taal en cultuur te behouden en te versterken.

Kortom, het artikel bespreekt hoe de Limburgse identiteit zowel op historisch, cultureel als taalkundig gebied werd geconstrueerd en benadrukt dat veel van wat nu als typisch Limburgs wordt gezien, een relatief recente uitvinding is.